

živ. Na nek silen način, z pritiskom na glavo, s stiskanjem glave z stegni ali z zaprtjem dihalnih organov, spravila je Šmigoc otroka iz sveta, po umoru pokrila je otroka s slamo in ga potem zakopala za gospodarskim poslopjem, pohodila zemljo da se ne bi poznalo ter šla opravljati svoja navadna dela. Njenih gospodarjev takrat ni bilo doma. Šele dva dni pozneje spoznali so njeni gospodarji na njenem životu in stvar naznanili pri obč. predstojniku. Nasproti žandarmom je vse tajila in dejala, da ima še vse pri sebi; ko pa ji je žandar povedal da jo bo aretirali, je pa rekla, da se je otrok nepričakovano rodil in bil mrtev ter da je otroka vsled straha pred domačim župnikom zakopala. Zaradi različnih nejasnih dokazov in olajševalnih okoliščin bila je Šmigoc obsojena samo na osem mesecev težke ječe. — **Še ena morilka.** Po končani prejšnji obravnavi stopila je pred porotnike 20-letna samska posestniška hčer Terezija Šlamberger iz Niverc. Šlamberger občevala je lansko leto z nekim moškim, katerega ime pa ni hotela povedati, ter postala noseča, kar je tudi njena žlahta vedela. Dne 15. decembra bila je družina Šlamberger zbrana v domači sobi. Hčer Tereza se je potožila da jo boli zob in šla v svojo sobo v koji po navadi spi. Družina je slutila, da bo najbrž Tereza porodila in prisluškovali so če bo kaj slišati — pa čulo se ni nič. Čez kake pol ure prišla je hčer zopet nazaj v skupno družbinsko sobo in se vlegla, brez da bi besedico govorila, na peč. Ker nikdo ni vedel, kaj se je zgodilo, jo tudi nobeden ni nič vprašal. Njena sestra Marija šla je vendar v Terezino sobo pogledat in našla tam posteljo zelo krvavo. Tudi oče je to pogledal in hčer ostro prijel, na kar je odgovorila da je samo krvavela. Oče se je po takem odgovoru potolažil, vendar ga je skrbelo ker je hčer celo noč ostala na peči in ni šla v svojo posteljo. Ko je drugi dan oče zapazil, da ni vse

ki je svojega izvoljenca pozdravila z „glaškom“ vina in starašina je napil zdravico. Podali so se malo v hišo, kjer se je „talanje pušclcov“ začelo; zunaj so bile že kočije pridržale, da bi se peljali k poroki. Veselo so se vsedli na okinčane „bagarle“ in hajd v Videm k zdavanji. Fefika se je peljala na krasnih s koprivami okinčanih kankolah z dvema starima kljusama.

Farni zvonovi so že vabili v cerkev in starašina se je podal v farof naznanjat g. župniku prihoda gostov. Na vprašanje g. župnika, kje ima nevesta krstni list, odgovori prvi: „To je skrb snehina pa ne moja“. G. župnik pa so rekli: „Prle njidva zdati ne m'rem, dokler mi 'taufšeina' ne spravite“. Tega pa niso mogli tak hitro dobiti, ker je Fefika rojena med Dravo in Muro med Radgono 'no Gradcom, to je tam v nemških Apačah. S pobitim srcem se je podal starešina v cerkev in naznanil gostivanjšakom to žalostno novico. Gostje so vtikali njih svatovske „pušclce“ v žep in pobrisali na tihem v Liskanjo, kjer so se mastili z praženo in pečeno lisico.

Kakor je znano slavnim bralcem, je bil letos zelo kratek fašenk; naš Jakec tedaj ni imel časa,

tako kakor bi ne smelo biti, poklicati je dal babico, ki jo je preiskala in izpovedala da je hčer pred kratkem porodila. To potrdil je tudi g. dr. Štuhec, h kateremu so Terezo pripeljali. Potem bila je aretirana, priznala pa le toliko, da je zaplodek svojega telesa odpravila in rodila dete mrtvo. Pozneje, ko se je truplo deteta za hišo pokopano našlo, je obstala, da je porodila otroka ženskega spola in ga umorila s tem, da mu je glavo pokrila z odejo, da ni mogel več dihati ter tako zadušil. Pri obravnavi zagovarjala se je sedaj s tem, da ji je, ko je porodila bilo mrzlo, odejo višje na sebe in otroka potegnili in ker ji je bilo slabo, je od slabosti zaspala, otrok se pa na tak način zadušil. Očeta otrokovega tudi sedaj ni hotela imenovati. Pravila je le, da jo je domov gredočo na polju nek neznani moški napadel, kar je imelo te posledke. Te izpovedbe pa so se po različnih okoliščinah overgle in misli se, da bi družina Šlamberger doživela sramoto, ker je tisti neznan človek najbrž oženjen. Ker so bile tudi tu okoliščine različne jo je sodišče obsodilo samo na 6 mesecev težke ječe.

**Zopet eden ki je kradel čast.** Bivši fajmošter, gospod F. S. Šegula, urednik klerikalnega, nemško pisanega a slovensko klerikalno mislečega časopisa „Südsteierische Presse“ v Mariboru, dobil je pri porotni obravnavi dne 17. marca 2 meseca zapora zato, ker je v svojem časniku zasramoval in za hudodelce označil poštene ptujske gospode v prvi vrsti g. župana Orniga, Schröfla in Gspaltlna. Razen dveh mesecev zapora dobil je še tudi vsaki teden eden post in povrniti more vse sodnijske stroške.

**Slovenska Bistrica.** (Živinski semenj.) Dne 24. m. m. prignalo se je na tukajšni živinski semenj 1400 glav govedi, in sicer večidel pitanih čistega plemena in 80 konj. — Cena volov bila je od 48 do 55 kron za meterski cent. — Na tukajšnji želez-

iti v Apače po „taufšein“. Zato pa je mogel „ledičen“ ostati in počakati, kakor mi je sam omenil, do drugega fašenka in tedaj si bo vse „dokumente“ priskrbel, bo šel k g. fajmoštri in se dal zdati. Skoz leto se nima časa ženiti, on si more na „Oberštajarskem krüh služiti in njegova Fefika mu bode tudi pomagala pri delu. Prihodnje leto, če Bog zdravje da, bodo stara Šegarica še več duklov napekli, Jakopec bo kakšno lisico priskrbel in tedaj bomo zopet obhajali veselo gostijo.

Želim ti, dragi Jakec, v prihodnem letu več sreče kakor si je imel minuli fašenk. Glej, da si prle vse priskrbiš, kaj je treba za ženitev. V „Oberštajari“ pa ostani zvest svoji Fefiki. H koncu še sprejmi priateljski pozdrav od tvojega nekdanjega „šulkomarada“.

## Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetskakri.)  
Dalje.

### II.

Ljudsko preseljevanje — od leta 400 do 600 spremenilo je popolnoma državne in družbene raz-

niški postaji natovorilo se je šest vagonov z voli na Moravsko kakor tudi jedensto glav volov in krav v Lipnico (Leibnitz) in ondotno okolico. — Da se je cena, zlasti volov, na tukajšnjih živinskih sejmih v zadnjem času znatno povišala, temu je le vzrok požlahtenje naše živine z Mariahofskim plemenom in želeli bi le, da bi to vsprevideli vsi naši živinorejci ter pristopili velekoristni zadrugi za nakupovanje in vzdrževanje plemenskih bikov v okraji Slovenjbistriškem (Stierhaltungs-Genossenschaft).

**Od Sv. Marjete pri Rimskih toplicah.** (Smešna novica). Hud boj je nastal dne 7. marca ob 4. uri popoldan pri gostilni gosp. Supana, tako, da so morale še ženske miriti. Fantje so se napili malo vinčka; seveda mladim ljudem se pa takoj kri razburi da se malo poskusijo in pokažeje svojo korajžo. Siromak je bil Debelakov Janž ki je mogel pasti čez Jakovo mejo v vrt kakor bi bili žabo streljali. Komaj da ustane, prime za fižolni kol, kateri se mu je takoj zlomil radi močnega udarca na svoje sovražnike. Videti je bilo prav tako, kakor kadar se tepejo Laški petelini. Ko še le ni bilo mira pristopili so vsi majhni in veliki. Tudi Slančov Karl je mislil miriti, pa mu je ubranila Kocenova Nežka, ker se je bala za njega, ki je njen ljubček. Ker se je pokazalo nekaterim malo krvi od prevelikega sopihanja je Jožef Seme, trgovec, takoj poslal po žandarje na Laško (Tüffer) Seveda so se vstrašili, kaj to mora biti in so bili takoj trije navzoči pri Supanu da so se pogovorili o strašnem boju brez vseh bolečin, ker samo Debelakov Janez je nosil drugi dan eno obrv veliko večjo od druge. — Rimski petelin.

**Grozni poraz v Leskovcu.** Zdaj pa ga vendar imamo! namreč naš novi boljši odbor v Leskovci! Gospoda župnika nič več ne veseli, še župa njim več ne diši in čujte, sklenili so celo, da ne bodejo

mere. Ogromna rimska država je razpadla, in iz nje je nastalo tekom nekaj stoletij več manjših držav. Divji narodi, ki so drli iz severa in vzhoda v bogate rimske dežele, so razdajali premnoga mesta, požgali vasi ter pobili prebivalce ali pa jih odpeljali seboj v sužnost. Nekateri kraji so postali skoraj prazni, in v nje so silila zopet druga ljudstva, tako n. pr. v našo domovino, kjer so se okoli leta 580 naselili naši pradedi, stari Slovenci.

Ko so zmagovalni narodi našli kraje, kateri so jim ugajali, tedaj so se v njih naselili in si zemljo razdelili. Ker si zdaj z ropom niso mogli več dobiti potrebnega živeža, morali so misliti na delo in sicer v prvej vrsti na poljedelstvo. Pa vojak ni bil vaje koristnega opravila, on je znal le orožje sukati in kri prelivati. Zato je primoral svoje vjetnike in premagane prebivalce svoje nove domovine, da so delali za njega. Nekaj jih je obdržal pri svojem stanovanju za razna hišna dela, a druge je razdelil po posestvu, da so mu obdelovali zemljo.

Ti nesrečni ljudje so bili popolnoma gospodarjeva lastnina, on je smel ž njimi storiti, kar je hotel. Za nje ni bilo ne postav, ne sodnije, sodnik jim je

od danes naprej čisto nič več — pili! Seve saj je tudi hudo, da je njihova stranka in pa stranka konzumnega „kšeftferderberja“, slavno znanega velečastitega gospoda kaplana Roškerja popolnoma prepadla! Oh! Rošker, Rošker! dolgo te ni več na Leskovcu, a vendar te morda srce boli, da si se tako dolgo in brez vsega uspeha trudil! Da Ti namreč, ljubi Rošker povem, v tretjem volilnem razredu so volili samo štirje v drugem eden in v prvem oh! to pač boli — nobeden, klerikalne kandidate! Joj, joj bivši predstojnik Potočnik še niti „erzacman“ ni! Zato pa je tudi sam priznal, da bi rad bil, ako bi ga z njegovega posestva nesli, da ne bi bilo treba ž njega iti! — Oh! toti ručuni, toti računi! Kako od računov človeka glava boli. Pa še z novo šolo se meni vidi nič ne bode. Pač preveč velja in novi odbor je pameten. Pa veš kaj dragi „Štajerc“, ti si nam že zadnjič povedal, da bomo prišli na pota naših boljših ljudi, kateri so že pomrli, nazaj! Res je, zdaj smo že na boljšem potu. Volitve so pokazale, da smo leskovski kmetje pametnejši, kakor vsa klerikalna druhal, da klerikalna druhal! seve izvzemši našega sedajnega gospoda kaplana, kateri ni tak, kakor je bil nebilogatreba Rošker. — Slovenci smo, rečite kaj hočete, saj ni enega Nemca v odboru — a hvala Bogu, klerikalca tudi ne. Le tako naprej vrli Leskovec, „vremena naša bodo se zjasnila, in zvezde milše bodo nam sijale“! — Zdaj pa je le vrli naš gospodar Habjanič, katerega je klerikalna „Domovina“ radi te volitve po slabem dopisu našega velezaslužnega (?) „častnega občana“ tako zdelala, svojo in občinsko stvar dobro izpeljal. Res je, da je mnogo vročih moral požreti, a to pa je že itak vsaki od klerikalcev navajen, a morda ga bode vendar gospod župnik v kratkem povabil na kupico vina, da bode od njega zvedel, kako se dela „rekurs“ proti volit-

bil njihov gospodar. Orožje nositi, jim je bilo prepovedano, kajti suženj bi meč onečastil. Ni jim bilo dovoljeno, izbrati si svoj poklic, marveč njihov gospodar je določal opravila. Ženiti se niso smeli po svoji volji, in otroci so bili last gospodova ne pa starišev. Tukaj vam naj zadostuje le jeden primer. Leta 1244. daroval je Ulrik Raspo svojega podložnika Popa sekovskemu samostanu in določil, da je polovica sinov, katere je imenovani kmet že imel in kateri se mu bodo še narodili, last sekovskih korarjev, drugo polovico pa dobijo potomci nekega Henrika s Preninga.

Takšen je bil položaj sužnih kmetov in delavcev. Premnogokrat se jim je zelo slabo godilo, posebno če so imeli divje in nespametne gospodarje. Modri gospodarji pa so ž njimi človeško ravnali, ker so potem pridnejše in lepše delali. Njihovo stanje se je tudi precej izboljšalo, ko so sprejeli gospodje blažilne nauke Kristusove vere.

Nekateri gospodje so imeli mnogo neobdelanega sveta, a premalo delavcev. Zato so iz obljudenih krajev vabili ljudi k sebi. Posebno samostani so si na ta način pridobivali podložnike. Seveda se ljudje



vam! Oh dragi Kralj! pusti volitve in rekurs in idi rajši k Stoklasi na koline, boš dobil kašnato klobaso, pa novega Amerikanca!

**Vurberg.** Lansko leto je pisal „Štajerc“, da je vurberški župnik, takrat še provizor, rekel, da so dosluženi vojaki stari biki. To je dotične može zelo jezilo, kar je čisto naravno, bile so slišati prav ostre besede proti provizorju. Pa o čudež! Letos pred volitvo pa so lanski, stari biki imenovani, roke lizali! V kaj pa se zna bik spremeniti, ali kaj zna iz bika postati? Ko so bile vurberške občinske volitve končane, zapel je Bregov Jaka glorio. Je to spodobno? Po volitvi je spremljalo več pristašev župnika na dom, kjer so pili in krikali z župnikom, da bi s tem grajskega oskrbnika jezili. Ali je to krščansko obnašanje?

### Kako je postal Stoklas v Leskovcu častni občan.

Grozna klerikalna moč najdebelejšega kalibra, po „Domovini“ veleznani, nikoli dosti pohvaljeni gospod Stoklas v Leskovcu, Bog mu grehe odpusti, — nosi za klobukom „šneidfeder“! Pa kaj le bi rad vedel, da tota „šneidfeder“ ne stoji več po konci, čisto pokvečen je! To je „šneidfeder“ častnega leskovškega občana. Ja, ja, častni občan je, a zdaj pri volitvah je tudi njemu odklenkalo. Pa vrli „Štajerc“ veš, obljubil sem ti, da še bom v marsikatero torbo v Leskovci pogledal in to sem tudi storil! Glej! Stoklasova torba je visela v Leskovcu na konsumi na klini. Klin se je zlomil in torba telebi na tla. Iz torbe pa pride na dan, Stoklas kot leskovški častni občan. Stoklas častni občan! Istinito zvoljen je bil pa kako! Bog pomagaj! Več kakor polovica bivših odbornikov, — saj zdaj dobijo penzijo — je očitoma in v javni družbi priznala, da ni vedela, kaj je podpisala, ko so sklepali sami (?) da bode Stoklas častni občan! Ko pa je 14 dni pozneje naš ljubi Stoklas hotel imeti dragoceni diplom (spominsko tablo) za častnega

niso dali kar tako pregovoriti, ampak so marsikaj zahtevali n. pr. za sebe in za svoje otroke prostost. Sklepali so pogodbe, v katerih je bilo popisano, kaj so dolžni gospodu delati in koliko mu dajati. To so bili takozvani „služni kmetje“. A tudi oni niso smeli zapustiti najetega posestva, ter so bili podložni gospodarju, ki je bil tudi njihov sodnik.

Nahajali so se pa tudi prosti kmetje, a le zelo redko. Dolgo časa je imel samo vladar pravico, podeljevati svobodo, pozneje pa je smel vsak gospodar dati svojim podložnikom večjo in manjšo prostost — navadno se je to zgodilo proti mastnemu plačilu. Tudi posameznega otroka so si stariši lahko odkupili in ga potem poslali v mesto ali kam drugam. Leta 1717. je kupil nek ubog, ljubljanskemu meščanskemu špitalu podložni kmet svojega sina za 8 goldinarjev; pet let pozneje pa je moral podložnik Gregorič plačati za svojega otroka Primoža celih 12 goldinarjev. Da ta cena ni bila nizka, razvidi se iz tega, da se je v istem času dobilo prase za pet krajcarjev.

Trdo pest sužnosti so podložniki občutili najbolj pri ženitbah, ker so se smeli ženiti le z gospo-

občana, se je vendar oglasil neki odbornik in rekel: „Gaspaud, vi le bote kaj ste, takega cegelca pač nemo kupili!“ Tedaj pa, ko z Leskovca trsna uš odide, bodedo dragi „Štajerc“ nekaj regimentnega napravili! Veš kaj? Stoklasi bodedo postavili spomenik! Pa kakšen! Srebrno zlat iz samega kufra bo, in stal bode na leskoškem „hauptplaci“ ravno pri farovškem studencu, Tako bode ljubi naš častni občan gledal za vselej skoz farovška okna in videl, kaj se tam notri vse na podlagi (?) klerikalni godi! Napis na spomeniku pa se bode tako glasil:

„Zasluga je dosti na sveti,

A Stoklas jih največ ima!

Ne morem vsih vam nasteti

Bog daj nam Stoklasa dva.

Potem bode Leskovec srečen,

In srečen nas kmečki bo stan,

V spominu bo Stoklas nam večem,

Kak Rošker naš bivši kaplan!

### Iz Grajene. (Občinske volitve v Vurbergu.) „Sl.

Gospodar“ je prinesel po svoji hinavski navadi novico, da je v Vurbergu zmagala v vseh treh volilnih razredih „narodna katoliška“ stranka ter opomnil: Živela slovenska zavednost. Na kaki način se je ta zmaga zvršila, hočem tukaj nekoliko opisati. Ko je vurberški župnik zvedel, da so imeniki volilcev pri županu na ogled razpoloženi, pritihoč se je tja, ko ni bilo župana doma ter je prepisal imena vseh volilcev, čeravno te pravice ni imel. Na to je na puši imel shod volilcev po noči. Sklenilo se je, čisto novi odbor voliti, ker je prešnji odbor preveč nemškutarski. Agitiranje je prevzel narbolj neki kočar, kateri je šepal, — bila ga je namreč svinja v nogo ugriznila, po domači fari in sosednih občinah in lagal, opravljal in obrekoval odbornike pri občini. Čujte kakoršne laži so trosili ti svetohlinci z župnikom vred. Rekli so, da je odbor zvišal občinske doklade na 70 procentov, čeravno se plačuje že več

dovim dovoljenjem in le z onimi osebami, katere jim je gospod hotel za to dati. Za vsako dovoljenje je bilo treba plačati. Razun tega je imel v prvih časih gospod pravico zakon po svoji volji ločiti ali pa katerega izmed zakoncev prodati. Še le papež Hadrijan IV. (umrl l. 1159.) je strogo prepovedal ločitev zakona pri kmetih.

Samo ob sebi se ume, da gospodje niso trpeli, da bi se kateri fant ali katero dekle oženil na kmetijo, ki je bila last drugih gospodov. Ako so pa dali za takšen zakon privoljenje, treba je bilo plačevati, a otroke teh zakoncev sta si gospoda razdelila. Po bavarskih postavah je vzel deklice očetov gospodar, dečke pa materin gospodar.

Zapri ptičko v kletko in skrbi prav lepo za njo. Vkljub tvoji ljubeznjivosti bode žalostno čivkala in silila na prosto. Človek ima pa še bolj rahločutno srce kakor žival, in vrhu tega mu je dal Bog razum, s katerim spoznava, da človek nima pravice zatirati svojega brata. Zato ni čudno, da so si kmetje želeli več svobode, in da je marsikateri podložnik zapustil kmetijo in celo svoje premoženje ter ušel. Bežal je

let samo 50 procentov. Župnik je neki rekel da so ubogi kmetje sužnji občinskega odbora. Ako se mu res ljudstvo smili, zakaj pa berači po občini z zbirco za vino in zrnje? Zakaj pa on nalaga ubogemu kmetu tako velik davek s pobiranjem denarja za nove orglje? Ko bi imel količkaj srce za ljudi, bi ne prigovarjal celo ubogih viničarjev, katerih otroci večkrat stradajo, da morajo dati dva do tri goldinarje za orglje. Občinske doklade so potrebne da se plačuje hranilnica za šolski dolg, da se ubožci oskrbujejo itd., a novih pa ni treba, ž njimi bi se rad župnik štimal, kedar pride škof. Ako so bile stare orglje do sedaj dobre, bile bi še tudi dobre za takega možiceljna. Ker ima župnik malokaj dela, porabil je dolg čas, da je napisal mnogo listkov z imeni voljencev ter jih je delil pred volitvo in rekel, da to on mora storiti ker je dušni pastir. O hinavstvo! Kaj pa ima dušno pastirstvo z občinskimi volitvami za opraviti? Ali niso dosedanji odborniki kristjani? Ali je zaraditega ker so v odboru trije Nemci, odbor nemškutarski? Dobro bi bilo, da bi imeli več takih Nemcev tudi drugi občinski odbori. Zapisniki občinskih sej so se pisali vedno slovenski, s čemur so se nemški odborniki popolnoma strinjali. In vendar je župnik proti oskrbniku in tudi učiteljem. Zakaj? Iz slavohlepnosti in maščevanja, O tem pa hočem drugokrat več pisati.

**Od Sv. Tomaža pri Ormožu.** Danes samo toliko: Pri nas se govori, da se bode naše tomaževsko ljudstvo celi dan za to postilo, če pride naš gospod Caf v „Štajerca.“ Torej gospod urednik, bodite bolj usmiljeni, kakor ste bili do sedaj!

**Iz Oplotnice.** Ne samo pri štrajku v Trstu so Manliharjove puške predirale človeške prsi, tudi pri nas je besni človek, kateremu je višja oblast to orožje izročila v varstvo ljudstva, zlorabil svoj stan in osmertil tri osebe. V soboto dne 1 marca o polnoči je prišel orožnik (žandar) korporal Anton Maček

na posestva dobrih gospodov ali v mesta in trge. Navesti hočem le dva primera. Dne 23. maja 1363. l. je obljubil avstrijski vojvoda Rudolf opatinji nunskega samostana v Gösu, da ne bode več sprejemal kmetov, ki bodejo nunam na njegovo posestvo ušli. — Dne 22. septembra 1498. l. je v Konjicah potrdil generalni vikar (duhovnik) oglejski, Sebastian, Zajčkemu samostanu pri Špitaliču staro pravico, da smejo menihi, svoje ubegle kmete s cerkvenimi kaznimi t. j. s prokletstvom in z izobčenjem iz cerkve, siliti, da se vrnejo nazaj. Toraj tudi že v starih časih sta pri klerikalcih hudič in peklo nadomestovala žandarje in ječo.

Mestjani in tržani so bili zmiraj svobodni, vsled česar se jim je dobro godilo. Pri njih je bilo vedno dosti raznega opravila, in zato so z odprtimi rokami sprejemali kmetske begune. Stiskani kmetje pa so najrajši zbežali v mesta, ker tam jih je čakalo boljše življenje in zlata prostost.

Da so podložniki kar trumoma zapuščali svoje gospode, posvetne in duhovne, nam jasno dokazujejo mnoge postave in ukazi, v katerih se kmetom ubeg

doma od sv. Kunigunde pri Pesnici, zgoraj Maribora k svoji ljubici, Mariji Košir, in tam zateval, da se mu je odprlo. Stopivši v hišo, je začel razbijati po mizi da se je kar treslo. Ko se je nekaj pomiril, je zvalil dekleta iz hiše in jo zunaj hiše vstrelil. Kroglja je proderla dekletu desne persi in je šinila skozi osem col debelo leseno steno v izbo in se tam še tri cole globoko vgreznila v strop. Ko je videl, da jo je dobro zadel, šel je nekaj korakov od hiše in se tam na enem kupu kamenja ustrelil sam. Vzrok temu strašnemu djanju je, da ga je dekletov oče in dekle samo ozmerjalo, ker je bila ž njim že dalj časa v drugem stanu, zraven nje pa jih je imel še več.

**Od Velike Nedelje.** („Slovenskemu Gospodarju v pomislek.) Blagovolite g. urednik natisniti sledečo notico, da bode ljudstvo spoznalo, kako „Štajerc“ skrbi za ubogi kmečki stan. Dne 22. septembra pretečenega leta prinesel je „Štajerc“ v svoji 19. številki „Pomoč je potrebna“ ter opozoril ona predstojništva, v katerih je povodenj uničila krmo, da nemudoma naredijo prošnje skoz okrajno glavarstvo na c. kr. namestnika grof Clary Alldringen v Gracu iz „Nothstandsfonda“ izprosijo podpore za uboge ponesrečence, katerim primanjkuje klaje ali futra, in nimajo denarja za nakup istega. Res, nekatere občine pri Veliki nedelji so storile tako. Gospod c. kr. namestnik so nam dovolili iz fonda denarje in g. c. kr. okrajni glavar iz Ptuja so nam pri prvi delitvi dne 7. novembra pr. l. in dne 12. februarja t. l. pri drugi delitvi, izplačali našo odškodnino, za katero se stoterokrat zahvaljujemo. Omeniti morem tudi, kako sem bil jaz zaljubljen v „Slovenskega Gospodarja“ pretečena leta. Mislil sem, da je sveto kaj „Slov. Gospodar“ piše. Sovražnik pa sem bil, dragi „Štajerc“, tvoj, tebi zelo nevaren, govoril sem čez tebe, ker sem nekatere gospodske škrice tako čul. Ne zameri torej, saj nisem vedel, kaj sem govoril. Od zdaj naprej

s hudimi kaznimi prepoveduje ter se posebno mestom in trgom strogo naroča, da morajo izročiti begune zopet njihovim gospodarjem. Take naredbe so se izdale n. pr. v letih 1231, 1237, 1277, 1567, 1654 in 1668.

Nekatera nemška mesta so si priborila pravico, da so smeli meščani obdržati ubežnike vsaj 14 dni pri sebi. Ta pravica je imela to dobro, da so siromaki našli dovolj časa in priložnosti, uiti gospodu in kazni v druge kraje.

Pomoč, katero so zmiraj našli v mestih in trgih, je kmetom zelo koristila, ker so bili gospodje primorani s svojimi podložniki lepše ravnati, in jih ne zatirati s prevelikimi davki in premnogim delom, ako se niso hoteli podati v nevarnost, da jim uide nekaj „živine brez rogov,“ kakor je neki opat kmete imenoval.

Kmet, roko na srce, in odkrito povej, če so bili tržani in mestjani res tvoji sovražniki, kakor piše ta svetohlinski „Slov. Gospodar“ in njegov paglavec „Fihpos!“

(Dalje prihodnjič.)